

Dosarul nr. 3ra-1069/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Z.Talpalaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Minciună, V.Sîrbu, V.Mihaila)

Î N C H E I E R E

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Sveatoslav Moldovan

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul municipal Chișinău,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului
municipal Chișinău, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Societatea familiilor
cu mulți copii de la 5 la 16 din municipiul Chișinău” cu privire la anularea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost
respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din
27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 26 iunie 2017, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău,
intervenient accesoriu Asociația Obștească „Societatea familiilor cu mulți copii de la
5 la 16 din municipiul Chișinău” cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 11 aprilie 2017 Consiliul municipal Chișinău
a emis decizia nr. 3/23-5 cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de comodat a
unei încăperi din str. Igor Vieru, 15/4, lit. A (soclu) Asociației Obștești „Societatea
familiilor cu mulți copii de la 5 la 16 din municipiul Chișinău”, prin care a dat în
folosință, prin contract de comodat, pe un termen de trei ani, fără drept de privatizare,
încăperea cu suprafața de 287,2 m² din incinta Liceului Teoretic cu Profil de Arte
„Mihail Berezovschi”, pentru amplasarea unui centru de susținere a familiilor cu mulți
copii.

În corespundere cu art. 64 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind
administrația publică locală, a supus controlului obligatoriu de legalitate decizia nr.
3/23-5 din 11 aprilie 2017 a Consiliului mun. Chișinău, în urma căruia a stabilit că
aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legislației în vigoare.

Prin notificarea nr. 1304/OT-4-923 din 20 mai 2017, a solicitat Consiliului mun. Chișinău abrogarea deciziei nr. 3/23-5 din 11 aprilie 2017, în termen de 30 de zile, care a rămas fără un răspuns.

A menționat că, conform art. 10 alin. (8) din Legea nr. 121 din 4 mai 2007 cu privire la administrarea și deetatizarea proprietății publice, nu se permite înstrăinarea cu titlu gratuit sau darea în comodat persoanelor fizice sau persoanelor juridice cu capital privat a bunurilor domeniului privat al statului sau al unității administrativ teritoriale, cu excepția cazurilor în care aceste bunuri: a) se înstrăinează cu titlu gratuit persoanelor fizice pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale; b) se înstrăinează cu titlu gratuit în procesul privatizării, conform art. 43 alin. (3); c) reprezintă terenuri care se atribuie persoanelor fizice pentru construcția de case individuale, în conformitate cu legea; d) reprezintă bunuri destinate creării parcului industrial conform prevederilor Legii cu privire la parcurile industriale; e) reprezintă bunuri destinate exercitării independente a profesiei de medic în una dintre formele de organizare a activității profesionale prevăzute de Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, în conformitate cu interesul public și în limita posibilităților.

Potrivit art. 859 alin. (1) și art. 864 alin. (1) din Codul civil, prin contract de comodat o parte (comodant) dă cu titlu gratuit un bun în folosință celeilalte părți (comodatar), iar aceasta se obligă să restituie bunul la expirarea termenului pentru care i-a fost dat, astfel încât în condițiile în care legislația în vigoare nu permite prelungirea tacită a relațiilor contractuale de comodat la expirarea acestora, încăperea cu suprafața de 287,2 m², din incinta Liceului Teoretic cu Profil de Arte „Mihail Berezovschi”, urma să fie restituită comodantului Consiliul municipal Chișinău și administrat în conformitate cu normele legale.

Conform art. 77 alin. (3) și (5) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, bunurile proprietate publică ale unității administrativ teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă ori în locațiune, în condițiile legii, iar înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ teritoriale se face prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres din lege.

Iar, potrivit art. 146 alin. (5) din Codul educației, bunurile administrate de către instituțiile de învățământ publice pot fi date în locațiune sau arendă, în condițiile legii, pe un termen ce nu depășește cinci ani, doar cu acordul autorităților fondatoare, de preferință în scopuri educaționale.

A considerat că, autoritățile publice locale nu au aplicat prevederile legislației în vigoare și nu au dispus transmiterea proprietății publice în baza unui concurs sau a unei licitații, fiind ignorate prevederile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 cu privire la actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stipulează că actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

A solicitat Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat admiterea acțiunii cu anularea deciziei nr. 3/23-5 din 11 aprilie 2017 a Consiliului municipal Chișinău prin care au fost prelungite relațiile contractuale de comodat a unei încăperi din str. Igor Vieru, 15/4, lit. A (soclu) Asociației Obștești „Societatea familiilor cu mulți copii de la 5 la 16 din municipiul Chișinău”.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă. S-a anulat ca fiind ilegală decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 3/23-5 din 11 aprilie 2017 cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de comodat a unei încăperi din str. Igor Vieru, 15/4, lit. A (soclu) Asociației obștești „Societatea familiilor cu mulți copii de la 5 la 16 din municipiul Chișinău”.

Prin decizia din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 6 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău, casată decizia din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea de renunțare la acțiune înaintată de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Prin decizia din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În favoarea acestei concluzii instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că, decizia nr. 3/23-5 din 11 aprilie 2017 a Consiliului mun. Chișinău cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de comodat a unei încăperi este emisă contrar prevederilor legale, deoarece, legea în mod imperativ interzice înstrăinarea cu titlu gratuit sau darea în comodat persoanelor fizice sau persoanelor juridice cu capital privat a bunurilor domeniului privat sau al unității administrativ teritoriale. Asociația Obștească „Societatea familiilor cu mulți copii de la 5 la 16 din municipiul Chișinău” nu face parte din categoria de excepții admise de Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice. De asemenea, la materialele cauzei nu a fost identificată decizia emisă de autoritatea publică locală cu privire la desfășurarea licitației privind dreptul de locațiune asupra bunului imobil din str. Igor Vieru, 15/4, lit. A (soclu), din incinta Liceului Teoretic cu profil de Arte „Mihai Berezovschi”.

La data de 21 iunie 2019, Consiliul municipal Chișinău a depus recurs împotriva deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de apel a încălcat și a aplicat eronat normele de drept procedural prin neexaminarea cererii depuse la data de 19 martie 2018 de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat prin care s-a renunțat la acțiune.

Omisiunea instanței de apel de a soluționa în ordinea stabilită de art. 212 Cod de procedură civilă, cererea privind renunțul la acțiune și încetarea procesului, constituie o încălcare a normelor de drept procedural.

A solicitat Consiliul municipal Chișinău admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat privind renunțul la acțiune și încetarea procesului.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 13 martie 2019.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost expediată în adresa participanților la proces prin intermediul oficiului poștal la data de 2 aprilie 2019, potrivit scrisorii de însoțire nr. 3745 (f.d.176). Consiliul municipal Chișinău a recepționat copia deciziei la data de 27 mai 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS2035415327AS (f.d.179).

Astfel, recursul depus de Consiliul municipal Chișinău la data de 21 iunie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Sveatoslav Moldovan

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu